

Határtalanul – Erdélyi kirándulás

„A só útján”

2026.május 11- 2026. május 14.

Előkészítő óra – A Határtalanul program előkészítő órája 2026. április 29-én valósult meg, ahol Juhász Istvánné, a 7. osztályosok történelem tanára PowerPoint prezentáció és okosdoboz interaktív feladatok segítségével vezetett be minket Erdély történelmébe.

1. nap:

Hétfő reggel 6 órakkor elindultunk az Ártándi határ felé, 20 fő gyermekkel és 2 fő pedagógussal. Az Ártándi határ után a Partiumi részen haladtunk tovább egészen a Király-hágóig, ahol megcsodálhattuk az Erdélybe vezető gyönyörű tájat.

Megismertük a Király-hágó létrehozásának indokát is, az árvizek és a nagy havazások miatt hozták létre.

Ezután Kolozsvárra haladtunk át, ahol csatlakozott hozzánk az idegenvezető is. Kolozsvár Erdély 2. legnagyobb városa, 280 ezren lakják, ebből 33 ezer magyar Útközben Mátyás király életéről és történelmi sikereiről beszélgettünk.

Útközben megérkeztünk Kolozsvárra, és először a Házsongáti temetőbe látogattunk el, ahol a pestis járvány miatt nagyon sok embert temettek el itt, szinte egymásra. Nagyon sok híres magyar embert is nyugovóra helyeztek ebben a temetőben, többek között Reményik Sándort, Kós Jánost, Apáczai Csere Jánost is.

A temető látogatása után sétálgattunk a Farkas utcán is, amely Kolozsvár egyik szellemi utcája. A 12. században, a szászok betelepődése után rohamos fejlődésnek indult a város, mivel a szászok nagyon jó gazdasági képességekkel rendelkeztek. A Farkas utcán található a Szabók bástyája is. Ezután elsétáltunk a Református templomhoz, amelyet Mátyás

HATÁRTALANUL!

király kezdeményezésére hoztak létre – nincs tornya, a harangja pedig leesett, előtte pedig Sárkányölő Szent György szobra áll. A templom mellett a református kollégium található, amely az 1970-es években épült, az akkori kommunizmus stílusban. Ezen az után található még a Kolozs megyei archívum, levéltár is. Vele szemben pedig a Kolozsvári egyetem épülete magaslik, ahol jelenleg 45 ezer diák tanul. 22 szak van az egyetemen, szinte minden tudományterületet lefed. Az egyetemen belül többnyelvűség van, nagyon jó a kapcsolat az erdélyi, román diákok és a külföldi cserediákok között is.

Az egyetem után tovább sétáltunk Mátyás király szülőházáig, amelyet restauráltak, de igyekeztek megőrizni a régi hangulatát. Képzőművészeti szakórákat tartanak az épületben. Végezetül elérkeztünk a Kolozsvári Szent Mihály római katolikus templomhoz, amelyet Mátyás templomnak is neveznek a templom mellett található Mátyás szobor miatt. A templom az 1400-as években kezdett el épülni, Erdély második legnagyobb temploma. A templomtorony 90 méter magas, amelyet szerdánként, szombatonként és vasárnaponként lehet látogatni. A főoltáron Szűz Mária, Szent István és Szent László király található.

A mellette található Mátyás szobrot 1890-ben Fasrusz János tervezte, pályázat alapján épült. Kezdetben a táblán Mátyás király magyar neve volt látható, ezért a románok el is akarták huzatni, majd átírták a román megfelelőjére, majd végezetül a latin megfelelője került fel a szoborra, amelyet jóváhagytak a magyarok és a románok is. A szobrot a 2010-es években újíttották fel román -magyar összefogásból.

A nap zárásaként ellátogattunk a Tordai Sóbányába. A sóbányának van egy 115 méteres mély része is, ez az egyik legmélyebb pontja. Ez a rész le van zárva, nem látogatható. A sóbányában meghagyták a régi, fából készült emelőszerkezetet is, amelyet a só nagyon jól tartósított. A lovakat ide fogták be, korom sötétben, semmit nem láttak, így mikor felvitték őket a felszínre meg is vakultak. A 90-es években, a 2. világháború után világították ki az egész

sóbányát, majd 2010-ben egy nagyszabású projekt keretében lett kialakítva a lenti rész.

Végezetül pedig a szovátai Görgényis havasokon keresztül haladtunk a szállásunk felé, amely a Parajdi Horváth Panzióban volt.

HATÁRTALANUL!

2. nap

Reggeli után, utunkat a Parajdi sóbánya felé vettük, ahol megemlékeztünk a tavaly történt tragédiáról, és megismerkedtünk a tragédia bekövetkezése előtt nagy turizmusnak örvendő sóbányával. A Parajdi sóbánya igazán különleges

volt, szinte mindent megtalált benne az ember amire szüksége lehetett testi és lelki feltöltődés gyanánt is – kápolna, mászófal stb. A Parajdi sóbánya látogatását orvosok is ajánlották az asztmával és egyéb felső légúti problémával küzdő betegeknek is. Már pár óra. eltöltése a sóbányában nagymértékű javulásokat tudott okozni.

Ezután ellátogattunk Torfalvi Csabához, a sóvágóhoz.

Megismertük a sóvágó műhelyét, valamint megmutatta nekünk azt is, hogy milyen sokféleképpen lehet a Parajdi sót feldolgozni és alkalmazni a mindennapi életben is. Az egyik fő termék a Parajdi sószappan volt, ami ekcémára, pikkelysömörre, gombás fertőzésre és pattanás elmulasztására is kitűnő választás.

Valamint Csaba azt is elárulta számunkra, hogyha eredeti Parajdi terméket akarunk vásárolni, akkor a csomagolást mindig meg kell nézni, hogy rajta van-e a Székely termék tanúsítvány, mert innen is lehet tudni, hogy a termék Erdélyben készült és nem külföldről behozott termék.

Megismerkedtünk még a sötömbök különböző variációjával is, a világos sötömbök nagyon jók étkezési sónak, azonban a sötétebb sötömböket a nagy ásványi anyag tartalma miatt (84 féle ásvány

található benne) nem alkalmasak étkezésre, őket fürdősóként, vagy szappanként használják fel. Végezetül ellátogattunk a boltjába is, ahol a diákok nagy lelkeseséssel vásároltak különböző, sóból készült termékeket.

Ezután útra keltünk Farkaslakára, és útközben egy pár érdekességet is megtudtunk a Farkaslakai életről. Nagyon népszerű a taplászat – taplógombák gyűjtése, valamint a Kalonda tetőn és környékén programok szoktak lenni, és a Kalonda tetőn szemet is égetnek ilyenkor, mert Farkaslaka mestersége a szénégetés.

Elérkeztünk közben Tamási Áron író sírjához, aki Farkaslakán született és kérte, hogy itt is helyezték nyugovóra. Tamási Áron 1897-ben született szegény, nagy családba. A családban őt taníttatták ki, mivel kiskorában lelőtte a hüvelykujját, ezért fizikai munkára alkalmatlan volt. Székelyudvarhelyen járt iskolába. Az első világháború alatt megjárta a frontot is, majd elment Kolozsvárra, egyetemre tanulni. Kijutott Amerikába, ahol banktisztviselőként dolgozott, és itt is kezdett el írni. Nagyon sokat merített a saját életéből is a műveihez. 3 évet töltött kint Amerikában, majd miután hazatért országgyűlési képviselő volt. Nagyon sok művet írt, azonban az Ábel triológia hozta meg igazán a sikert számára. 1966-ban halt meg, kérésére hazahozták Farkaslakára és itt helyezték el örök nyugalomra.

Ezután iskolalátogatáson vettünk részt, Székelyszentléleken a Benedek Fidél Általános Iskolába látogattunk el. A 7. osztály akihez ellátogattunk éppen tanórán vettek részt. A tanóra közepére értünk oda, emiatt röviden bemutatták az iskolát, kérdéseket tettünk fel a diákoknak, hogy milyen a romániai oktatás, majd a diákok is fellelkesedtek és ők is kérdezgettek a diákjainktól. Ezután haladtunk is tovább a következő programra, hiszen még hosszú út volt előttünk.

Az iskolalátogatás után meglátogattuk Szejkefürdőn a legnagyobb székely sírját. Orbán Balázs sírjához vezető út a Mini Erdély park mellett található, székely kapuk között sétálva fel a sírjához. A székely kapuk Hungarikumnak

számítanak, és nagyon sok mindent meg lehet állapítani a családról, ha megnézzük a kaput. Ezek a kapuk szinte minden Erdélyi háznál megtalálhatóak, azonban a régi funkciójukat már nem minden ház tartja meg. Tájanként változnak a kapuk, általában festve vagy faragva vannak. Minél nagyobb volt régen a kapu annál gazdagabbak voltak az emberek, és ezt a titulust így mutatták meg. Valamint a kapuról nem csak az anyagi hátteret lehet megállapítani, hanem azt is, hogy milyen ember a gazdája – kedves, emberszerető stb. Jelenleg már 16 kapu áll az Orbán Balázs sírjához vezető úthoz, ezeket a kapukat városok vagy személyek ajándékozzák a múzeumnak.

Orbán Balázs néprajzgyűjtő, író, politikus és polihisztor fényképész is volt, de szinte mindenhez is értett. 1829. február 3-án született, tehetős, nemesi családba. 1846-ban elutazott Konstantinápolyba egy nagy összegű örökségért, aminek csak egy részét tudták elhozni, azt is pereskedés után. Orbán Balázs ezt az összeget befektette és utazni kezdett – Szíriát, Pakisztánt, Egyiptomot és a közel-keletet teljes mértékben bejárta. Alig 20 éves volt, amikor 1849-ben, Athénban egy újságban szembesült a hírrel, hogy Magyarországon forradalom és szabadságharc tört ki. Ekkor fogta a pénzét és zsoldos csapatokat szerzett, hogy segítse az erdélyi magyar nemzetet. Azonban félúton értesült arról, hogy véget ért a forradalom és szabadságharc és hogy a Habsburgokhoz is eljutott a hír, hogy ő haza akar térni, így az élete is veszélyben volt. 1859-ig nem térhetett haza, azonban folyamatosan segítette a magyaroknak a külföldre való menekülésben. Franciaországba menekült, ahol a Jersey szigeteken Viktor Hugo francia fiai tanították meg fényképezni. Vásárolt fényképezőgépet, majd mikor hazatért megvette a Szejkefürdői birtokot és felvirágoztatta. Éttermeket, panziókat, szállásokat hozott létre a településen. Utazni kezdett Székelyföldön is 6 év alatt több mint 500 székely falut járt be. Útinaplót írt, hogy hogyan látta a helyszíneket, milyenek voltak az emberek. Ő fotózta le először a Gyilkos tavat is.

Megcsodáltuk ezután a Mini Erdély parkban található makettokat is, ahol több, mint 120 makett van, Erdély híres épületeiről, legendáriumairól is.

A nap zárásaként ellátogattunk Székelyudvarhelyre, a legmagyarabb városba, ahol először a Nagyküküllő folyó vonalán sétáltunk, valamint a mellette lévő a parkban ismerkedtünk meg Székelyudvarhely történetével is. A 31 ezres lakosság 90%-a magyar. Székelyudvarhely egy központi helyen helyezkedik el, közel van Marosvásárhelyhez és Csíkszeredához is.

Megtekintettük az Emlékműt is, amit azután állítottak, hogy megválasztották Csíkszeredát központnak. A parki séta után tovább haladtunk a szoborparkba, amelyet a Székely hősök tereként is neveznek, de Emlékezés parknak is hívják. A park 2004-ben épült, olyan személyiségeket jelenítenek meg aki fontos az Erdélyi magyarság számára – Csaba királyfi, Szent László király, Fráter György, Bethlen Gábor, Koós Károly, Wass Albert, Nyíró József, Bem Apó, Báthory István.

HATÁRTALANUL!

Miután minden fontos személlyel megismerkedtünk, átmentünk a városon keresztül a Márton Áron térre, amelyet a helyiek a formája miatt Patkó térnek is hívnak. A Márton Áron téren az elcsatolt területek címerei láthatóak szobor formájában, valamint a világháborúban elesett hősök neveit is feltüntették a téren.

A nap zárásaként pedig ellátogattunk a szovátai Medve-tó-hoz, amely tavaly ünnepelte a 150. születésnapját. Megtudtuk, hogy azért nevezik Medve-tónak mert térképen a tónak medve alakja van. Kezdetben Illyés tónak nevezték, mert Illyés Lajos találta ki, hogy induljon el a gyógykezelés a tóban. A tóról megtudtuk, hogy a tó felső rétege édesvíz az alsó rétege sós víz, és a felső réteg nagyon jól tartja a hőt, ezért gyógyvíznek is kiváló. Régen a tó még tenger volt, abból maradt itt és megmaradt benne a sok sós víz, azonban a környező kis folyók, patakok áramoltatják be rá az édes vizet.

A tavat naponta 2-3 órára hagyni kell „pihenni”, hogy a fürdőzéskor megkavart réteg szétváljon és ne szökjön ki a hó. Nagyon nagy sókoncentrátumú helyeken 300gramm a só aránya a tóban. A sós víz pedig 30-35 fokot is elérheti. A Medve-tó vonalán sétálgatva elérkeztünk egy másik természeti különlegességhez, egy természetes módon láthatóvá vált sötömböt tekintettünk meg, amely már több száz éve ott lehetett a föld alatt elrejtve, azonban az eső és jég csak évek múltán tudta lemosni róla.

3. nap:

A harmadik napon, reggeli után útnak indultunk Gergyószentmiklósra és a Békás-szoros felé, ahol a hatalmas, jég és víz által kialakított hegyvonál között sétálgattunk. Megtekintettük az oltárkőt is, amely a legmagasabb pontja a szorosnak. Miután tettünk egy rövid túrát a Békás-szoros vonalában, utunkat a Gyilkos-tó felé vettük. A Gyilkos-tó 12 hektárnyi nagyságú tó, melynek legmélyebb pontja 11 méter mély. Kőcsuszamlással természetes gát alakult ki. Különleges kémiája van ezért nem bomlanak le a tóban fekvő fák. Vöröses színe van az oxid miatt, mert a víz kimosta a vasat a földből. A Gyilkos-tó látogatása után utunk a Csíksomlyói kegytemplomhoz vezetett, ahol imádkoztunk a Szűzanyához. Megtudtuk azt is, hogy a tatárjárás során megrongálták a templomot, valamint a Szűzanya szobrát is, amelyen a mai napig nem fog a „sebhelyén” a festék. Ellátogattunk még a nyereg részhez, amely a templom vonalán húzódik, a kápolnához vezető út is itt található.

HATÁRTALANUL!

4. nap:

Bepakolás után elindultunk Székelykeresztúrra, Petőfi Sándor szobrához, ahol elviekben utolsó estéjét töltötte. Itt látható a körtefája is, és vers is van ezzel kapcsolatban az emlékműnél – „Itt van Petőfi körtefája, ő látta itt verset írni

utoljára.” Megtekintettük Fehéregyházán a Petőfi emlékművet is, ahol utoljára látták, majd tovább haladtunk Segesvár felé, pontosabban az óvárosi részre, amely a mai napig nagy forgalomnak örvend. Kastély nincs azonban a város várfallal van körbevéve. Hasonló Szabó bástyát láttunk, mint Kolozsváron, és a város Unesco világörökségnek örvend. A városban az épületek fel vannak újítva, azonban próbálták megőrizni a régi hangulatukat. A várépítés a 12. századra köthető, valamint Segesváron is kapott egy szobrot Petőfi. Megtekintettük a városházát is, majd ellátogattunk a Dracula szoborhoz is, ahol nem messze a szülőháza is található. Közelebbről is megtekintettük az Erdélyi óratornyot is, amely szinte minden Erdéllyel kapcsolatos könyvben, hírben is megtalálható. Végezetül a hazafele indulás előtt megmásztuk a diáklépcsőt is, amelyről megtudtuk, hogy azért hozták létre, hogy a csaták alatt, valamint baj esetén a diákok és az idősek biztonságosan tudjanak iskolába és templomba menni. Majd elindultunk hazafelé sok-sok élménnyel gazdagodva.

A Beszámoló órára 2026. május 21-én került sor, ahol a 6.a és 6.b osztályosok hallgathatták meg a hetedikesek élménybeszámolóját a kirándulásról. A hetedik évfolyamosok egymás között megbeszélték és eldöntötték, hogy ki melyik helyszínről és programról szeretne mesélni a leendő hetedikes évfolyamnak.

A 7. évfolyamosok témanapja a június 4.-ei Nemzeti Összetartozás Napja volt, amelyet egy rövid, de annál színvonalasabb előadás keretein belül mutattak be az iskola többi tanulói számára. Zenés és versmondó párosítással bemutatták a Magyarországról elcsatolt területeket, a híres helyszíneket, írókat, költőket, történelmi személyeket, majd pedig egy zenés koreográfiát adtak elő, amely a hazától való elszakadásról és az összetartozásról szólt, Csinszka – Felsütött a napsugára című dalára.